

Innst. 334 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 96 S (2009–2010)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om pensjonar frå statskassa

Til Stortinget

Sammendrag

I samsvar med § 75 bokstav i i Grunnlova, legg departementet i proposisjonen fram for Stortinget ei liste over dei pensjonane som gjeld mellombels, og som ikkje vart reviderte av det førre Stortinget.

Heile summen av pensjonar som vart utbetalt i 2009, var på kr 21 540 868. Det er løyvd kr 21 600 000 på kap. 1541, post 1, Pensjonar frå statskassa, på statsbudsjettet for 2010.

For enkjer/enkjemenn gjeld pensjonen så lenge dei er ugifte.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Håkon Haugli, Hilde Magnusson Lydvo, Ingalill Olsen og Eirik Sivertsen, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Gjermund Hagesæter og Åge Starheim, fra Høyre, Trond Helleland og Michael Tetzschner, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Heikki Holmås, fra Senterpartiet, Ola Borten Moe, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, viser til Prop. 96 S (2009–2010) Pensjonar frå statskassa og til brev av 11. og 27. mai fra Arbeidsdepartementet til hhv. kommunal- og forvaltningskomiteen og Fremskrittspartiets stortingsgruppe.

Komiteen viser til at pensjon gitt med hjemmel i Grunnloven § 75 bokstav i ikke bygger på rettskrav, lov eller forskrift, men ytes etter billighet fra statens side (gavepensjon).

Komiteen minner om at det er opp til Stortinget å bestemme hvordan ordningen med pensjoner av statskassen skal være. Ordningen omfatter i dag tre grupper: lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner, tidligere statsansatte som ikke har hatt medlemskap i Statens pensjonskasse fordi stillingen ikke var innlemmet, og personer som har tjenestegjort som befal eller menig utenfor landets grenser i perioden 9. april 1940–31. desember 1945. I tillegg kommer særskilte tilfeller der det anses rettferdig og hensiktsmessig å tilstå slik pensjon. Denne ordningen er ment som en sikkerhetsventil, for å unngå at personer som etter en rimelighetsvurdering bør motta norsk pensjon faller utenfor.

Komiteen viser til at Prop. 96 S (2009–2010) Pensjonar frå statskassa gjelder midlertidig tilståtte pensjoner som skal godkjennes av Stortinget. De ni aktuelle personene har vært ansatt, eller er etterlatt ektefelle etter en ansatt, ved norske utenriksstasjoner. Etter komiteens syn er det rimelig at disse, som har vært lønnet av norske myndigheter, eller er etterlatt ektefelle etter en slik ansatt, får en skjønsmessig fastsatt pensjon når de slutter i tjenesten, der det er lagt vekt på tjenestetid, avlønning og lokale trygdeytelser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til informasjonen som kommer frem i Prop. 96 S (2009–2010) Pensjonar fra statskassen, svar fra Arbeidsdepartementet på spørsmål fra kommunal- og forvaltningskomiteen samt på spørsmål fra saksordfører, og anser nå saken nok opplyst til at innstilling kan avgis og vedtak fattes. Disse med-

lemmer finner det imidlertid hensiktsmessig at proposisjonen for fremtiden er noe mer opplysende enn det som var utgangspunktet denne gang.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at det er betydelig bruk av skjønn og få objektive kriterier å forholde seg til når slik pensjon skal gis. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til spørsmål 5 fra saksordfører om når det er «hensiktsmessig og rettferdig» å tildele pensjon hjemlet i gruppe 3 og der statsråden svarer at «Pensjon av statskassen til gruppe 3 gjelder særskilte tilfeller hvor det er rimelig å tilstå slik pensjon fordi det er ansett som hensiktsmessig og rettferdig». Disse medlemmer tolker dette svaret slik at det er ingen objektivt målbare kriterier for tildeling av slik pensjon men at alt bygger på et subjektivt skjønn. Disse medlemmer antar at det er mange ulike oppfatninger av når noe er ansett hensiktsmessig og rettferdig og mener derfor at det på sikt bør utarbeides noen objektive kriterier for når slik pensjon kan tildeles.

Disse medlemmer konstaterer også at pensjon tildelt for gruppe 1, lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner, også bygger på subjektive kriterier og blir fastsatt først ved fratredelse. Disse medlemmer er av den oppfatning at slik pensjon med fordel burde blitt avtalt ved tiltredelse og formulert ned som en del av den skriftlige arbeidskontrakten. En slik ordning ville gitt arbeidstaker rettigheter og forutsigbarhet både for seg selv og sin familie. Disse medlemmer ber derfor departementet utrede en slik ordning og legge dette frem for Stortinget ved en passende anledning.

Disse medlemmer konstaterer at pensjon utbetalt av statskassen til lokalt tilsatte ved norske ambassader i utlandet ikke betaler noen form for kilde-skatte. Disse medlemmer stemte mot innføring av kilde-skatte og støtter derfor denne praksisen. Disse medlemmer forventer imidlertid at regjeringen snarest fremmer forslag for Stortinget om at også alle andre som bor i utlandet og mottar pensjon fra Norge skal slippe å betale kilde-skatte.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Følgende personer gis pensjoner fra statskassen:

Opplysninger om søkeren				Pensjon			
Nr.	Namn	Alder ved avskjeden (for etterlatne, nøytrale alder)	Pensjonsansiennitet	Vedteke	Brutto	Gitt frå	Merknad
<i>Utanriksdepartementet</i>							
1	Maxmillian John Njovu	64	-	05.05.2009	2 234,-	01.12.2008	
2	Nonna Bazhanova	70	-	14.05.2009	476,-	01.05.2009	
3	Blanka Provaznikova	59	-	30.05.2008	1 267,-	01.02.2009	
4	Alexander Prudnikov	60	-	25.06.2009	3 333,-	01.07.2009	
5	Haricharan Sood	60	-	13.08.2009	1 733,-	01.11.2009	
6	Turid Cuckovic	67	7	15.09.2009	6 811,-	01.08.2009	
7	Fernando Tamele	60	-	30.10.2009	3 190,-	01.12.2009	
8	Lucretia Rabanillo	69	-	03.12.2008	1 736,-	01.01.2009	
9	Hosheya Fadlallah	75	-	22.02.2010	1 320,-	01.02.2009	Enkjepensjon

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 8. juni 2010

Heikki Holmås
leder

Gjermund Hagesæter
ordfører

Vedlegg 1**Brev fra Arbeidsdepartementet v/statsråden til kommunal- og forvaltningskomiteen, datert 11. mai 2010****Prop. 96 S (2009–2010) Pensjonar frå statskassa**

Det vises til brev av 28.4.2010 vedrørende Prop. 96 S (2009–2010) Pensjonar frå statskassa. Kommunal- og forvaltningskomiteen viser til forslaget til vedtak som består av en liste med bl.a. navn og alder på personer som mottar pensjoner som gjelder foreløpig, og som nå skal revideres. Komiteen ber om nærmere opplysninger om disse personenes bakgrunn og tilknytning til Norge og norsk tjenstepensjon, samt om hvilke prinsipper som ligger til grunn for revisjonen.

Pensjon av statskassen gis med hjemmel i Grunnloven § 75 bokstav i, og regelverket har utviklet seg gjennom praksis. § 75 bokstav i lyder slik:

Det tilkommer Stortinget at revidere midlertidige Gage- og Pensionslister og deri gjøre de Forandringer, det finder fornødne;

Pensjonen bygger ikke på rettskrav, lov eller forskrift, men ytes etter billighet fra statens side (gavepensjon).

Ordningen med pensjon av statskassen gjelder i dag fire grupper:

1. *Lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner.*
Denne gruppen er lønnet av norske myndigheter, og det er vurdert som rimelig at de også får en skjønnsmessig fastsatt pensjon når de slutter i tjenesten. Pensjonen er tilpasset tjenestetiden ved stasjonen, lokal avlønning og lokal folketrygd. De fleste tilfellene av tilståtte pensjoner av statskassen i dag gis til lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner. I den årlige proposisjonen er det ca. 10–15 personer som har fått slik ytelse. Pensjon av statskassen for lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner, fremmes gjennom Utenriksdepartementet. Utenriksdepartementet står for utbetalingen av pensjonene såfremt pensjonistene oppholder seg i utlandet, og departementet er gitt fullmakt til å regulere pensjonene på grunnlag av prisutvikling og kursfaktor.
2. *Tidligere statsansatte som ikke har hatt medlemskap i Statens pensjonskasse fordi stillingen ikke*

var innlemmet. Det er stadig færre av disse sakene. Det er en forutsetning at søkerens tjeneste var over minstegrensen for rett til medlemskap slik denne var i den aktuelle periode. Som tjeneste i staten regnes utelukkende tjeneste i statsforvaltningen, ikke arbeid i statsaksjeselskaper eller annen statseid virksomhet. Heller ikke kommunal tjeneste eller arbeid i virksomheter som mottar statsstøtte, gir grunnlag for slik pensjon.

3. *Særskilte tilfeller hvor det er rimelig å tilstå slik pensjon* fordi det er ansett som hensiktsmessig og rettferdig.
4. Pensjon av statskassen har også vært gitt for krigstjeneste under andre verdenskrig. Det har omfattet de som tjenestegjorde utenfor landets grenser i perioden 9.4.1940–31.12.1945 som befal eller menig. Dersom søkeren var menig kreves i tillegg at søkeren har vært befal etter krigen. Videre har pensjon av statskassen vært gitt til yrkesbefal som har tjenestegjort i Hjemmestyrkene eller annen illegal virksomhet under krigen.

Det ligger til Stortinget å bestemme hvordan ordningen med pensjoner av statskassen skal være. Den årlige proposisjonen gjelder midlertidig tilståtte pensjoner av statskassen som departementet har gjort og som skal godkjennes av Stortinget. Det er altså nye pensjoner som er tilstått og som Stortinget ikke tidligere har behandlet. Når proposisjonen benytter ordet revidere, knytter det seg til ordlyden i grunnloven § 75 bokstav i om at Stortinget skal «*revidere midlertidige Gage- og Pensionslister*».

I tidligere proposisjoner om pensjon av statskassen har det ikke vært vanlig å gi utfyllende beskrivelse for den del som gjelder lokalt ansatte ved norske utenriksstasjoner. Det er bare for tilfellene under nr. 2, 3 og 4 det er gitt en slik utfyllende redegjørelse.

Vedlagt følger et skjema hvor det gis ytterligere informasjon om de personer som er på listen i Prop. 96 S (2009–2010). Dette knytter seg blant annet til tjenestested, ansettelsesperiode, lønn fra utenriksstasjonen, pensjonstype og annen pensjonsinntekt.

	Navn	Utenriksstasjon	Stillingstittel	Fødselsdato	Ansettelsesdato	Fratteldelsesdato	Stillingsprosent	Lokal årslønn omregnet til NOK	Lokal folketrygd eller annen lokal pensjon omregnet til NOK	Lokal pensjonsalder	Merknad
1	Maxmillian John Njovu	Ambassaden i Dar es Salaam	Administrativ Assistent	20.10.1944	17.9.1979	1.12.2008	100 %	67.603,-	16.000,-	60 år	Alderspensjon
2	Nonna Bazhanova	Ambassaden i Kiev	Rengjører	18.4.1939	2.8.1993	30.4.2009	100 %	61.637,-	33.468,-	55 år for kvinner	Alderspensjon
3	Blanka Provaznikova	Ambassaden i Praha	Renholdsbe tjent	17.1.1950	Februar 1975	17.9.2008	100/80 %	72.131,-	23.144,-	59 år	Alderspensjon
4	Alexander Prudnikov	Ambassaden i Moskva	Sjåfør	25.5.1949	16.4.1984	26.6.2009	100 %	113.709,-	9.924,-	60 år	Uførepensjon
5	Haricharan Sood	Ambassaden i New Delhi	Bud / indoor staff	10.10.1949	15.5.1969	31.10.2009	100 %	35.000,-	Ingen	60 år	Alderspensjon
6	Turid Cuckovic	Ambassaden i Beograd		27.7.1942	1977	1988	100 %				Alderspensjon. Tilleggstid til øvrig tjenestetid i SPK
7	Fernando Tamele	Ambassaden i Mabuto	Senior admin. officer	11.11.1949	18.4.1994	30.11.2009	100 %	190.056,-	Inntil 75 år: 14.112,- deretter ingen	60 år	Alderspensjon
8	Lucretia Rabamillo	Ambassaden i Wien	Rengjøringshjelp	5.3.1939	10.10.1994	31.12.2008	80 %	142.035,-	41.670,-	60 år	Alderspensjon
9	Hosheya Fadlallah, enke etter Saber Abdou Mahmoud	Ambassaden i Kairo		10.3.1924 (enken)	Enkepensjonen (15.840,-) er 60 % av alderspensjonen (26.400) avdøde hadde				3.962,-	60 år	Enkepensjon

Vedlegg 2**Brev fra Arbeidsdepartementet v/statsråden til Fremskrittspartiets stortingsgruppe, datert 27. mai 2010****Spørsmål til Prop. 96 S (2009–2010) – Pensjoner av statskassen**

Jeg viser til brev av 12.5.2010 hvor det stilles flere spørsmål knyttet til ordningen med pensjon av statskassen. Brevet er en oppfølging av et brev jeg sendte til Stortingets kommunal- og forvaltningskomité 11.5.2010.

Spørsmål 1 og 2:

Blir alle tilsatte ved norske utenriksstasjoner og andre statsansatte som kan få pensjon med hjemmel i reglene for gruppe 1) og 2) tildelt pensjon? Hva er i tilfelle grunnen til at noen får tildelt pensjon og andre ikke?

Svar:

De som får midlertidig tilstått pensjon av statskassen ved norske utenriksstasjoner av departementet, og hvor vedtaket blir lagt fram for Stortinget i den årlige proposisjonen for godkjenning, er lokalt ansatte lønnet av norske myndigheter. De øvrige ansatte ved utenriksstasjonene har medlemskap i Statens pensjonskasse.

Søknader om pensjon av statskassen går via stasjonssjefen ved utenriksstasjonen, og slike søknader blir normalt godkjent av Arbeidsdepartementet. Unntak kan tenkes der den lokalt ansatte har fått et sluttvederlag som en alternativ kompensasjon. Videre vil ansatte som ikke er lønnet av norske myndigheter, men som er privat ansatte, ikke omfattes av ordningen med pensjon av statskassen. En sentral begrunnelse for at pensjon av statskassen tilstås, er tilfeller hvor lokalt ansatte enten ikke har en annen pensjonsordning eller at denne er svært dårlig. Dersom disse ikke fikk pensjon fra norske myndigheter, ville de lett ha kommet i en vanskelig situasjon etter at arbeidsforholdet opphørte.

De som er i gruppe 2 har tidligere arbeidet i et statlig organ, men har av ulike årsaker ikke fått tjenestetiden regnet som pensjongivende i Statens pensjonskasse. Det er flere forhold som Stortinget gjennom mangeårig praksis har ment skal være oppfylt før pensjon av statskassen kan være aktuelt. På bakgrunn av sakene som Stortinget har behandlet, vil jeg nedenfor kort redegjøre for hovedtrekkene.

Et hovedhensyn for å gi pensjon av statskassen er vurderingen av at det ville vært uheldig hvis de tidligere arbeidstakerne ikke fikk noen pensjonsytelse for den aktuelle periode. Videre må stillingen kunne

defineres som hovedstilling for at pensjon av statskassen skal kunne innvilges. Pensjon innvilges ikke dersom søkerens arbeid for staten har hatt karakter av bierverv. Det er grensene for rett til medlemskap i Statens pensjonskasse som har satt grensen for hva som regnes som hovedstilling. Kriteriene for medlemskap har tidligere vært strengere enn de er i dag. Før 1.7.1957 måtte man ha hatt full stilling, og etter 1.7.1957 minst halv stilling. Etter 1.5.1976 er minstekravet 17 t/uke, fra 1.1.1977 er minstekravet 15 t/uke og fra 1.7.1993 14 t/uke.

Årsaken til at stillingene det søkes om pensjon av statskassen for, ikke var innlemmet i Pensjonskassen, var datidens krav til medlemskap. Før 1957 måtte alle stillinger som skulle omfattes av Pensjonskassen, bli særskilt innlemmet ved midlertidige vedtak av departementet. Disse vedtakene ble hvert år lagt fram for Stortinget for godkjenning. Stillinger som hadde et midlertidig preg ble ofte ikke innlemmet ved slike vedtak. I 1957 ble loven endret slik at «stillinger opprettet av eller etter fullmakt fra Stortinget og innført på et av statens regulativer» ble ansett som innlemmet. Det ble slik sett innført en automatikk i forhold til hvilke stillinger som hadde medlemskap i Pensjonskassen. Fra 1977 ble lovens regel at «Arbeidstakere som er tilsatt i statens tjeneste i heldagsstilling er medlemmer av Pensjonskassen med mindre Stortinget har bestemt noe annet.» Lovteksten ble justert i 1982, og dagens regel er at «Arbeidstakere i statens tjeneste med minst 14 arbeidstimer pr. uke er medlemmer av Pensjonskassen.»

Pensjon av statskassen til de som er i gruppe 2 gis normalt som en tilleggsytelse til den pensjon vedkommende får utbetalt for tjeneste i innlemmet stilling i Statens pensjonskasse, eventuelt som tilleggsytelse til pensjon fra fylkeskommunal eller kommunal pensjonsordning som har overføringsavtale med Statens pensjonskasse.

Ved avgjørelsen av søknader om pensjon av statskassen, legges det vekt på om tjenesten har vært sammenhengende. Minstekravet er to års sammenhengende tjeneste. Har perioden vært kortere, kan den likevel medregnes dersom tjenesten har foregått i direkte tilknytning til annen tjeneste i staten. Pensjon av statskassen gis ikke for tidsrom vedkommende hadde mulighet til å tjene opp pensjon i Statens pensjonskasse på ordinær måte. Søknader som gjelder tidligere tjeneste i staten hvor arbeidstakeren har vært medlem i Pensjonskassen, men hvor vedkommende i samsvar med eldre bestemmelser har fått tilbakebe-

talt hele eller deler av pensjonsinnskuddet, har ikke blitt innvilget.

Dersom søkeren har fratrudd tjenesten med rett til oppsatt pensjon, tilstås ikke pensjon av statskassen dersom vedkommende ville ha tjent opp rett til full pensjon ved å fortsette som medlem frem til aldersgrensen. Ville søkeren ikke ha oppnådd full pensjonsgivende tjenestetid, kan vedkommende gis tilleggspensjon begrenset til forskjellen mellom full tjenestetid og den tjenestetid det ville ha vært mulig å oppnå.

Spørsmål 3:

Eksisterer det et skrevet regelverk for tildeling av slik pensjon, eventuelt flere slike regelverk for de ulike utenriksstasjoner? (I tilfelle det eksisterer slike regelverk ber jeg om å få kopi av det /dersom det ikke eksisterer noe regelverk ønsker jeg en begrunnelse og forklaring på det.)

Svar:

Reglene/retningslinjene for pensjon av statskassen er trukket opp gjennom Stortingets behandling av de årlige proposisjonene. Statens personalhåndbok har i punkt 5.8 gitt en redegjørelse for den praksis som er utviklet (<http://www.sph.dep.no/Statens-Personalhandbok-2010/5Pensjon/58Pensjon-av-statskassen/#>). Redegjørelsen følger vedlagt.

Spørsmål 4:

Ville det ikke vært mer hensiktsmessig dersom slik pensjon ble avtalt ved tiltredelse og formulert ned i den skriftlige arbeidsavtalen?

Svar:

Dagens ordning med pensjon av statskassen til lokalt ansatte er fleksibel i betydningen av at nivået på pensjonen kan tilpasses behovet som foreligger på pensjoningstidspunktet. Ordningen er ikke rettighetsbasert, men ytes ut fra rimelighet/billighet.

En egen pensjonsavtale som del av de ansattes ordinære lønns- og arbeidsvilkår kan være et alternativ til å gi pensjon av statskassen. En eventuell slik ordning krever nærmere utredning og vurdering, men vil bare gjelde framtidig opptjening.

Spørsmål 5 og 6:

Når er det «hensiktsmessig og rettferdig» å tildele pensjoner som er hjemlet i gruppe 3)? Kan departementet legge frem en oversikt over hvilke grupper og hvilken bakgrunn de har som har fått tildelt pensjon etter reglene for gruppe 3)?

Svar:

Pensjon av statskassen til gruppe 3 gjelder særskilte tilfeller hvor det er rimelig å tilstå slik pensjon fordi det er ansett som hensiktsmessig og rettferdig.

Denne delen av ordningen er ment som en sikkerhetsventil, og hvert enkelt tilfelle må vurderes konkret. Ved fremleggelsen av slike saker for Stortinget, redegjøres det for hvorfor pensjon av statskassen bør tilstås. Eventuelt vil det bli redegjort for hvorfor det ikke bør tilstås i saker der departementet har avslått søknaden. I noen tilfeller er det gitt pensjon av statskassen i saker hvor Stortinget har bedt om at slike spesialordninger opprettes. Det gjelder for eksempel førtidspensjon til ansatte i statlige virksomheter som da var under nedbemanning, jfr. f. eks St.prp. nr. 31 (1993–94) og Innst.S. nr. 124 (1993–94).

Nedenfor følger en kort redegjørelse for de sakene som i løpet av de siste 11 årene er vurdert.

- I St.prp. nr. 59 (2006--2007), jfr. Innst.S. nr. 197 (2006–2007) og St.prp. nr. 62 (2000–2001), jfr. Innst.S. nr. 231 (2000–2001) gis avslag på pensjon av statskassen til to overenskomstlønnede arbeidstakere på statens fartøy. Overenskomstlønnede på statens fartøyer ble overført fra Pensjonstrygden for sjømenn til Statens pensjonskasse i 1982, og de to søkerne mente de burde få pensjon av statskassen fordi de på grunn av overføringen fikk lavere samlet pensjon.
- I St.prp. nr. 52 (2004–2005), jfr. Innst.S. nr. 215 (2004–2005) gis pensjon av statskassen for den periode arbeidstakere er ilagt en karantene ved overgang til stilling utenfor statstjenesten. Det statlige arbeidsforholdet er slutt og karantenetiden omfattes ikke av retten til medlemskap i Pensjonskassen. Vedtaket om pensjon av statskassen gjelder karantenetid før lov om Statens Pensjonskasse ble endret med virkning fra 1.2.2010. Fra dette tidspunktet medregnes tiden med karantene som pensjonsgivende tjenestetid i medhold av lov om Statens Pensjonskasse § 20 første ledd bokstav h.
- I St.prp. nr. 54 (2002–2003), jfr. Innst.S. nr. 224 (2002–2003) gis pensjon av statskassen til en person som arbeidet i et prosjekt for å fullføre en russisk-norsk ordbok. Han ble av sin oppdragsgiver forespeilet å bli medlem av Pensjonskassen. Fordi han ikke hadde mulighet til å opptjene 5 års pensjonsgivende tjenestetid ved ansettelsen, hadde han imidlertid ikke rett til medlemskap (jfr. lov om Statens Pensjonskasse § 8). Begrunnelsen for å gi pensjon av statskassen var den feilaktige meddelelsen om rett til medlemskap som ble gitt samt den verdifulle innsatsen han gjorde ved utarbeidelsen av russisk-norsk ordbok.

- I *St.prp. nr. 46 (2001–2002)*, jfr. *Innst.S. nr. 151 (2001–2002)* gis pensjon av statskassen til Prinsesse Astrid, fru Ferner. Begrunnelsen for å tilstå pensjon av statskassen var at prinsessen gjennom en rekke år hadde gjort en stor innsats for Norge, blant annet som kongelig førstedame i 14 år, og senere ved andre representasjonsoppgaver.
- I *St.prp. nr. 62 (2000–2001)*, jfr. *Innst.S. nr. 231 (2000–2001)* gis pensjon av statskassen til en person som fra 62 år ikke lenger fikk ventelønn. Til tross for aktiv jobb-søking hadde han ikke klart å skaffe seg annet arbeid. Ved bortfallet av ventelønn ville han stå uten inntekt. Det ble satt som vilkår at han ikke mottok noen annen form for stønad.
- I *St.prp. nr. 73 (1999–2000)*, jfr. *Innst.S. nr. 228 (1999–2000)* gis pensjon av statskassen til et ektepar som arbeidet ved Kongsvoll fjellstue. Fjellstuen ble overtatt av staten i 1974, men arbeidsforholdet ga ikke rett til medlemskap i Pensjonskassen. Pensjon av statskassen ble gitt som en tilleggsytelse til enkepensjonen gjenlevende fikk etter sin avdøde mann.
- I samme proposisjon og innstilling, avslås pensjon av statskassen til tidligere ansatte i Telenor, som etter utlemmelsen fra Statens pensjonskasse i 1995 ble oppsagt og fikk ventelønn. Søkerne ønsket å bli stilt likt med dem som fikk ventelønn før utlemmelsen. Disse hadde en ordinær pensjonsrett ved senere pensjonering, mens de som fikk ventelønn etter utlemmelsen hadde en oppsatt (utsatt) pensjonsrett.
- I *St.prp. nr. 63 (1998–1999)*, jfr. *Innst.S. nr. 192 (1998–1999)* gis pensjon av statskassen til tidligere ansatte ved de statlige spesialskoler. I forbindelse med nedleggelsen av statlige spesialskoler og etableringen av spesialpedagogiske kompetansesentra, fikk de som var under 60 år og som var overtallige, utbetalt ventelønn. Personer som derimot mistet arbeidet senere på grunn av overtallighet, ble overført til en egen omstillingsenhet hvor de fikk beholde rettigheter som ordinært tilsatte med lønn og pensjonsopptjening. På grunn av forskjellsbehandlingen, fikk de som ble oppsagt ved etableringen av kompetansesentrene tilstått pensjon av statskassen fra ventelønnen opphørte ved 60 år og fram til vanlig pensjon fra Statens pensjonskasse kunne utbetales.
- I samme proposisjon og innstilling, ble pensjon av statskassen avslått til en person for tjenestetid i Forsvaret i tiden 1941–1945. Begrunnelsen var at vedkommende kunne tjene opp full pensjons-givende tjenestetid uavhengig av perioden 1941–1945.

- For en annen person ble det gitt pensjon av statskassen for tiden 1952–1961 som befal i Forsvaret. I denne perioden var han midlertidig tilsatt og kravet for medlemskap var fast ansettelse. Vedkommende kunne ha oppnådd inntil 29 års medlemskap dersom han hadde stått i stillingen fram til aldersgrensen, og det ble gitt ett års tilleggstid som pensjon av statskassen.
- En siste person som ble vurdert i forhold til pensjon av statskassen i denne proposisjonen/innstillingen, var en person som hadde arbeidet ved en privat norsk skole i utlandet før virksomheten fikk medlemskap for pedagogisk personell i 1979. Pensjon av statskassen ble avslått siden tjenesten ikke var statlig.

Ellers vises til påfølgende proposisjoner hvor pensjon av statskassen er gitt: *St.prp. nr. 45 (1996–97)*, *St.prp. nr. 49 (1995–96)*, *St.prp. nr. 31 (1993–94)*, *St.prp. nr. 62 (1992–93)* og *St.prp.nr. 66 (1991–92)* og *St.prp. nr. 67 (1989–90)*.

Spørsmål 7:

Eksisterer det et skrevet regelverk for tildeling av slik pensjon? (I tilfelle det eksisterer slike regelverk ber jeg om å få kopi av det /dersom det ikke eksisterer noe regelverk ønsker jeg en begrunnelse og forklaring på det.)

Svar:

Det vises til svaret på spørsmål 3 ovenfor.

Spørsmål 8 og 9:

Betaler gavepensjonistene 15 % kildeskatt på sin pensjon? Dersom kildeskatt ikke blir trukket, hva er i tilfelle grunnen til det?

Svar:

Utenriksdepartementet utbetaler pensjon av statskassen til tidligere lokalt ansatte. Utenriksdepartementet har opplyst at de har tatt kontakt med Finansdepartementet i forhold til om bestemmelsene om kildeskatt også omfatter pensjon av statskassen. Spørsmålet er derfor under utredning.

Spørsmål 10:

I statsrådets brev til komiteen 11.5.2010 under gruppe 4 redegjøres det for at pensjon fra statskassen har omfattet de som tjenestegjorde utenfor landets grenser i perioden 9.4.1940 – 31.12.1945 som befal eller menig, og at dersom søkeren var menig kreves i tillegg at søker har vært befal etter krigen. Hva er grunnen til at man har lagt en slik begrensning i forhold til pensjon fra statskassen?

Svar:

Dette dreier seg om forhold som ligger langt tilbake i tid, og etter det jeg har kunnet bringe på det rene, er begrunnelsen for begrensningen mest sannsynlig at ordningen med pensjon av statskassen ikke var ment å være belønning for krigstjenesten. Den

skulle gis til de som var befal og som senere fikk medlemskap i Pensjonskassen. Ordningen er derfor hovedsakelig å anse som en tilleggsytelse til befal i Forsvaret som har medlemskap i Pensjonskassen for tid utenom perioden 9.4.1940–31.12.1945.